

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Криворізький державний педагогічний університет
Інститут педагогіки НАПН України**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ
МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ РЕФОРМИ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

27 березня 2025 року

**Одеса
2025**

*Друкується згідно з рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 16 від 29 травня 2025 року*

Програмний комітет:

Акірі Іон	доктор фізико-математичних наук (м. Кишинів, Республіка Молдова)
Акуленко І. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Бурда М. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України (м. Київ, Україна);
Лодатко Є. О.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Лов'янова І. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Кривий Ріг, Україна)
Матяш О. І.	доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця, Україна)
Онопрієнко О. В.	доктор педагогічних наук, ст. науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України (м. Київ, Україна)
Романишин Р. Я.	доктор педагогічних наук, професор (м. Івано-Франківськ, Україна)
Скворцова С. О.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (м. Одеса, Україна)
Тарасенкова Н. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна);
Чашечникова О. С.	доктор педагогічних наук, професор (м. Суми, Україна);
Швець В. О.	кандидат педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)
Школьний О. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)

Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 березня 2025 р. / Міністерство освіти і науки України, ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського» [та ін.]. Одеса, 2025. – 232 с.

До збірника увійшли результати наукових досліджень учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи» за такими напрямками: наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять дошкільників та першокласників; наступність у формуванні предметної математичної компетентності в початковій та базовій середній освіті; наступність у навчанні математики в базовій середній та профільній середній освіті; проблеми реалізації наступності у навчанні математичних дисциплін здобувачів фахової передвищої та вищої освіти; підготовка вчителя до реалізації принципу наступності у навчанні математики між різними рівнями освіти.

Для викладачів закладів вищої освіти, науковців, вчителів і здобувачів вищої освіти.

Матеріали подаються в авторській редакції

<i>Саган О. В.</i>	201
Формування методико-математичних компетентностей педагога засобами геймофікації	

СЕКЦІЯ 5.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ МІЖ РІЗНИМИ РІВНЯМИ ОСВІТИ

<i>Бахметьєва І. П.</i>	206
Підготовка майбутніх вчителів до реалізації принципу наступності у навчанні математики між рівнями освіти	
<i>Моторіна В. Г., Папач О. І.</i>	209
Формування методичної компетентності майбутніх учителів математики засобами штучного інтелекту реалізація індивідуальних проєктів в рамках позакласної роботи	
<i>Наконечна Л. Й., Вотякова Л. А., Наконечний Я. В.</i>	214
Підготовка майбутніх учителів до організації позакласної роботи з математики з урахуванням принципу наступності	
<i>Недялкова К. В.</i>	217
Взаємоперевірка робіт з математики учнями і студентами у контексті проблеми наступності	
<i>Паламарюк В. А.</i>	220
Особливості підготовки майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей до формування STEM-компетентності учнів	
<i>Поселюжна В. Б.</i>	223
Реалізація наступності у навчанні математичних дисциплін на різних ланках освіти	
<i>Тумбрукакі А. В.</i>	226
Використання потенціалу штучного інтелекту для підвищення ефективності підготовки сучасних вчителів математики	
<i>Чернієнко О. О.</i>	229
Система інтерактивних засобів навчання стереометрії	

СЕКЦІЯ 5.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ МІЖ РІЗНИМИ РІВНЯМИ ОСВІТИ

І. П. Бахметьєва
здобувачка другого (магістерського)
освітнього рівня вищої освіти
спеціальності «Початкова освіта»
Херсонський державний університет
м. Івано-Франківськ, Україна
Inna.Bakhmetieva@university.ks.ua

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ МІЖ РІЗНИМИ РІВНЯМИ ОСВІТИ

Оволодіння вчителем математичними дисциплінами відіграє велику роль в його формуванні та розвитку як спеціаліста. Більшість країн світу в сьогоденні визнають математичну освіту однією з пріоритетних. Про це відмічається у документах Єврокомісії 2021 року: «Математичні компетенції вважаються ключовими в розвитку особистості, активного громадянства, соціальної інтеграції та працевлаштуванні у сучасному суспільстві, заснованому на знаннях» [1].

Наступність у навчанні математики є ключовим фактором у формуванні математичної компетентності учнів. Вона забезпечує логічний перехід між етапами навчання (дошкільна освіта → початкова школа → базова середня освіта → профільна школа) та сприяє збереженню інтересу до предмета. Підготовка вчителя до реалізації принципу наступності у навчанні математики між різними рівнями освіти включає низку заходів щодо встановлення взаємозв'язків між наступними і попередніми ланками освітнього процесу. Наведемо деякі з них.

- Погодження методів навчання. Важливо обирати методи, завдяки яким у здобувачів початкової школи буде формуватися вміння сприймати загальні факти, правила, тощо.
- Узгодження програм. Необхідно виявити, що саме дітьми вже вивчено та правильно оцінити рівень отриманих знань для подальшого засвоєння програми.
- Врахування вікових особливостей дітей. Потрібно пам'ятати, що залежно від віку у кожної дитини різний рівень можливостей сприйняття нових знань, тому важливо не перенавантажувати пам'ять дитини, враховувати її індивідуальні можливості.
- Участь у різних математичних конкурсах, олімпіадах, тощо.

- Проведення спільних семінарів. Необхідно проводити певні заняття для вчителів початкових класів та для вчителів математики.
- Розвиток самостійності. На уроках важливо розвивати в дітей самостійність у можливості прийняття рішень.

Недотримання наступності у навчанні негативно впливає на формування особистості. Одним із основних наслідків є ускладнення адаптації учня/учениці до навчального процесу. Структура наступності представлена взаємозв'язками компонентів освітніх систем, завдяки яким утворюється цілісна педагогічна система, та формується можливість для особистості перейти з нижчого рівня освіти на вищий. Діяльність педагогічної системи, для забезпечення наступності, повинна включати в себе діагностику можливостей кожного учня/учениці, характеристики його/її діяльності, а також можливість до самостійної навчальної діяльності.

Для реалізації принципу наступності визначено такі напрями: навчально-змістовий та організаційно-методичний. Важливими чинниками для реалізації першого принципу є послідовність і систематичність викладу навчального матеріалу з подальшим зростанням його складності, узгодженість обсягу навчального матеріалу в початковій та основній школі. Другий принцип зумовлений спільною професійною діяльністю вчителів початкової та основної школи. Реалізація відбувається завдяки таким чинникам: погодження методів і форм навчання згідно з віковими можливостями здобувачів освіти; взаємодія знань вже набутих дітьми, з тими, які школярі опановують зараз; встановлення зв'язку між учнями/ученицями та вчителями [2].

Принцип наступності описують у своїх дослідженнях більшість вітчизняних авторів. Так, деякі з них описують даний феномен як загальний принцип дидактики [3]. І. Перережко вказує на те, що наступність – це погодженість та взаємозв'язок усіх ступенів навчально-виховного процесу. Саме завдяки цьому принципу можна гарантувати цілісність і єдність освітнього процесу [4].

Враховуючи всі зазначені вище напрацювання, можна підкреслити, що наступність є однією з важливих умов здійснення неперервності навчання. Для успішної реалізації наступності важливо здійснювати освітній процес за такими напрями: навчально-змістовим та організаційно-методичним.

Список використаних джерел

1. Mathematics in Education in Europe: Common Challenges and National Policies (Електронний ресурс) // Text completed in October 2011. URL: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydicehttp://www.aphn-journal.in.ua/archive/33_2020/part_1/55.pdf
2. Реалізація наступності у навчанні математики між початковою та базовою середньою ланками освіти. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/33_2020/part_1/55.pdf

3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>

4. Дідовик М. В. Наступність змісту сучасних навчальних програм з фізики та математики на різних ступенях навчання. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр.* / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. К.: Вінниця, 2005. С. 268–273.

Анотація. Бахметьєва Інна Петрівна. Підготовка вчителя до реалізації принципу наступності у навчанні математики між різними рівнями освіти. Автор підкреслює значущість підготовки вчителя до впровадження принципу наступності у навчанні. Запропоновано заходи, які забезпечують реалізацію даного принципу; зазначено можливі наслідки відсутності наступності у процесі навчання; висвітлено місце наступності у цілісній системі навчального процесу.

Ключові слова: принцип наступності, вчитель, рівень освіти, неперервність навчання.

Summary. Bakhmetieva Inna Petrivna. Preparing teachers to implement the principle of continuity in teaching mathematics between different levels of education. The author emphasizes the importance of preparing teachers for the introduction of the principle of continuity in learning. It shows the measures that ensure the realization of this principle, the possible consequences of the lack of continuity in the learning process, and the place continuity in the integral system of the educational process.

Keywords: the principle of continuity, a teacher, a level of education, continuity of studies.

Збірник тез доповідей

**Наступність у навчанні математики в умовах
реформи загальної середньої освіти:
реалії та перспективи**

Сайт бібліотеки Університету Ушинського:

<https://library.pdpu.edu.ua>